

20100207---Badhoevedorp---naar aanleiding van Matt 9.

Jezus, zo schrijft Lukas een aantal jaren na de Opstanding, begon zijn optreden in de regio waar hij was opgegroeid.

Op de Sabbat legde hij iedere week de Thora en de profeten uit en verkondigde het Goede Nieuws van de komst van het koninkrijk Gods (KG). Hij legde uit dat het KG iets anders was dan het koninkrijk van Koning Herodes, het Romeinse Keizerrijk of zeg maar het Koninkrijk der Nederlanden. Het KG, zei hij, is geen geheim- maar wel een 'verborgen' koninkrijk. Het is hier op aarde te vinden, voor wie ogen heeft om te zien en oren om te horen. Het bestaat uit mensen, die hartelijk aanvaarden dat het leven een gave van God is en dat God trouw is aan zijn schepping. Dat hij evenveel van alle mensen houdt en hen voortdurend en op allerlei manieren opzoekt en inspireert om naar zijn wil te leven en voor hun naasten te zorgen. Dat hij wil dat zijn mensen in vrijheid opgroeien en dat mogelijk maakt door in zijn omgang met mensen die hem aanvaarden te bevrijden en te vergeven en dat mensen die deze vergeving en bevrijding aanvaarden, net als God zelf, bevrijden, vergeven, zorg uitoefenen, dwz elkaar liefhebben.

Dat is zijn Rijk en het zal zich tegen alle vijandschap en onbegrip uitbreiden over de hele wereld, zodat er overal tekenen van dat Rijk zichtbaar worden waar mensen zich zo gaan gedragen. En ooit zal het in zijn volle gestalte worden geopenbaard.

Zo preekte hij.

En, zegt Jezus bij Lukas, die boodschap was zo sterk en indrukwekkend dat waar hij kwam zieke en ongelukkige mensen vrij werden van angsten en kwalen.

De twee griekse woorden voor 'ziekte' (noson) en 'kwaal' (malakia) hebben allebei de betekenis van lichamelijke en geestelijke ziekten: het gaat Lukas niet alleen om lichamelijke gebreken maar om tekenen van bevrijding.

En dan staat hij oog in oog met de massa, zoals wij vaak voor de TV oog in oog zitten met enorme menigten, als schapen zonder herder, mensen zonder effectieve en betrokken leiders en vaak afgemat, bang, boos en ongelukkig. Die Porto Prince beelden met die kinderen en die verslagen mensen die raken we niet zo gauw meer kwijt.

Hij wordt met ontferming bewogen, zegt Lukas. Ontferming is meer dan sympathie, meer dan medelijden, zeker meer dan de onmacht die ons bij zulke beelden altijd overvalt. Ontferming heeft in het Grieks te maken met wat je voelt in je ingewanden, in je hart, de plaats *waar je plannen smeedt* (esplagnein). Ontferming is een actiewoord. Ontferming zonder daden is lege emotie, huichelarij.

Achter die enkele woorden -hij werd met ontferming bewogen - gaat een wereld schuil. Er klinkt in mee dat Jezus wist hoe het bij ons mensen toegaat, dat die gevoelens van hoopeloosheid en kwetsbaarheid bij het menszijn behoren. Dat had hij van de profeten en van Mozes allang geleerd: een mens te zijn op aarde/ in deze wereldtijd/dat is de dood aanvaarden/de dagen en de nachten, de honger en de dorst/ de vragen en de de angsten/ de kommer en de koorts (Barnard, gezg 172) God heeft geen robots geschapen, maar laat levende, kwetsbare mensen zich ontwikkelen. We hoeven maar de krant te lezen of het Journaal te bekijken of in de spiegel te kijken.

Jezus weet dat en uit zijn hele leven blijkt dat hij voor ons mensen ontferming heeft: hij deelt onze zorgen als mens, zoals hij onze angsten en onze verzoeken kent. Hij weet van mensen, die van doen hebben met inadequate herders, - huurlingen, zegt de bijbel - met cor-

rupte overheden en witte boorden criminaliteit: hij leefde onder koning Herodes! Hij wist bovenal van onze dagelijkse confrontatie met onszelf, van onze geheimen van onze teleurstellingen en ons geheime falen op zoveel gebieden. Zo ziet iedere mensenmassa eruit, ook degene waar wij zelf toe behoren.

II

Dan komt Lucas met een verrassende opmerking: Jezus kijkt naar die menigte mensen, naar al die losers en stakkers, naar al die vernederde en uitgeputte mensen en wat zegt hij?

DE OOGST IS GROOT!

Voor hem geen losers en geen slachtoffers, geen mensen voor wie geen hoop en geen toekomst meer schijnt te bestaan. De Messiaanse blik scheidt mensen met verwachtingen en mogelijkheden. En dat niet doordat hij ze van tussen de mensen wegroept, nee, juist op de plek waar zij leven, wonen, werken ...en lijden daar worden zij door de Messias aangesproken als oogst; in zijn blik krijgen ze erkenning. Zo begint ontferming: met respect, met herkenning van mogelijkheden van zogenaamde slachtoffers. Niet als afgeschreven zieligheid, maar als oogst, bruikbaar, nuttig. Nodig.

U moet er eens op letten hoe dat thema door de hele bijbelse geschiedenis een rol speelt: altijd weer mensen die uitgeteld leken, maar juist op het dieptepunt van hun leven verrast worden door de boden van God, die hen erkennen, respecteren en vrij aan het werk zetten. Dat was zo met Abraham, Jacob en Jozef, Mozes en de dwangarbeiders in Egypte, het volk in de woestijn, de ballingschap: overal waar mensen gevangen waren worden ze bevrijd en overal gebeurt dat op dezelfde wijze: door medemensen! God stuurt geen engelen maar *zendt arbeiders in de wijngaard*, hij inspireert mensen om leiding te nemen, om te hulp te komen. En waar die geïnspireerde mensen helpen, zorg organiseren en zich inzetten voor vrijheid en veiligheid en ontwikkeling, daar wordt bevrijd en echt geholpen. Daar gebeurt God.

Alle hulp in de Naam van Christus begint dan ook waar mensen zich laten roepen om zijn weg te gaan. In de geschiedenis is gebleken dat zulke geïnspireerde leiders in geen enkele generatie ontbreken.

Uit andere verhalen in het Nt weten wij bovendien dat het niet alleen gelovige mensen zijn die zo worden betrokken bij het herkennen en uitbouwen van het koninkrijk van God.

Er zijn vele, vele mensen op aarde, die Christus niet kennen of niet *echt* kennen en die toch hongerigen hebben gevoed, naakten gekleed, vreemdelingen ontvangen en gevangenen bezocht. En gelukkig maar; God heeft het in ieder geval aan zijn gemeente geopenbaard. Desalniettemin zijn de arbeiders weinigen. En dat weten wij ook: overal in de wereld wachten mensen op hulp en interesse, op ontferming zal ik maar zeggen. En niet allen in het groot, maar ook vlakbij onze huizen.

Dat zal in Badhoevedorp niet anders zijn dan in Amsterdam: ook bij ons is de oogst groot en zijn de arbeiders weinig. Vrijwilligers onder ons - en daar zijn er gelukkig in de kerken heel velen van - weten dat als je eenmaal afgeschreven mensen hebt leren zien niet als zielige mensen die wij vanuit onze luxe torens een stukje brood toewerpen, maar als *oogst*, als mensen die graag willen worden bevrijd en hersteld, dat dan een nieuwe dimensie in je leven komt. Het geldt altijd weer: in onze naaste - ver en dichtbij - herkennen wij onszelf. Oogsten is een vreugdevolle bezigheid!

Wanneer de gemeente zich inzet voor hoodhulp waar dat nodig is, voor ontwikkelingshulp en het werelddiakonaat, dan doet zij dat niet uit medelijden of om onze verantwoordelijk-

heid af te kopen, maar we doen dat omdat we weten dat de massa's ten diepste oogst zijn, dan doen wij dat omdat de gemeente geïnspireerd wordt door Gods Geest, die zich van kerkelijke en andere scheidslijnen niets aantrekt. Maar het geldt ook voor ons dat wie zich altijd weer negatief uitlaat over die mensen die voor het gemak worden gezien als losers en als verloren mensen, dat wij ons ver hebben verwijderd van wat in de woorden van Lukas *ontferming* heet.

Het is daarom dat wij schrikken als er in Nederland groeperingen zijn, die denken dat het wel met minder toekan en dat we eerst maar eens voor onze eigen achterstandswijken moeten zorgen. Wanneer u zulke mensen tegenkomt, herinnert u zich dan de actie voor Haïti of al die honderden andere acties die wij kennen. In eens beseffen mensen zich dan wat voor gruwelijks ze hebben gezegd toe zij ervoor pleitten dat het wel wat minder kan: bij Haïti ontdekken we dat tien keer zoveel geld als nu beschikbaar komt, bij lange na niet in staat is om die oogst in Haïti binnen te halen: Nederland geeft net genoeg om die kapotte en noodzakelijke weg aan te leggen van de stad naar het vliegveld. En dan is er nog geen ingenieur opgeleid en geen politieman aangesteld, geen school gebouwd en geen onderwijzer opgeleid om die honderden omgekomen leerkrachten te vervangen. Wie zulke groeperingen ondersteunt plaatst zich buiten de ontferming van de Messias.

Arbeiders zijn er weinig, zei Jezus. En hoe komt dat? Ja, hoe komt dat? Te druk? Menselijk egoïsme? Gebrek aan belangstelling voor wat niet direct in ons leven thuis hoort? Komt het misschien omdat we elkaar er niet genoeg op aanspreken? Zonder vrijwilligers, staf, publikaties - dat wil zeggen zonder arbeiders - wordt het Werelddiakonaat niks - . Maar daaronder en daarachter liggen vast diepere oorzaken.

Ik heb het zo geleerd van de Messias en zijn leerlingen: wie zich niet kan of wil ontfermen heeft zijn ogen gesloten voor de ontferming van God, die ons ten deel is gevallen. Wie niet van tijd tot tijd van een offer weet, die weet niet van het offer dat voor ons is gebracht. Want alles wat doen aan eigenlijk vanzelfsprekende hulp; is niet anders dan dankbaarheid. Voor ons leven in het algemeen, voor dat we er zijn; en dan voor dat we het zo onverdiend goed hebben. Voor het voorecht dat we iets hebben gezien van de liefde van God in de verhalen over zijn zoon en in enkele ervaringen met zijn mensen. Wie daarvoor dankbaarheid kent, die heeft al van te voren gekozen voor een leven van dankbaarheid.

U weet net zo goed als ik dat zo'n leven niet vanzelf tot stand komt. Daarom zegt Jezus: *bidt* dat God mensen uitzendt om de oogst binnen te halen. Zo denken wij dus over bidden: niet allereerst op onszelf gericht, niet om beden dat wij, die het zo goed hebben het nog beter krijgen. Bidden tot God, in de Naam van Jezus is bidden dat er arbeiders komen. Dokters, verpleegsters, opleiders, zorgverleners, vrijwilligers, collectanten, mantelzorgers en politieagenten, leraren en vrijwillige helpers bij taalonderricht. En die dat doen als ze op hun 65ste moeten ophouden met werken tot ver in de zeventig. Bidden is -ook! - bidden om arbeiders voor de oogst.

En wie niet anders weet die mag er ruimhartig financieel aan bijdragen: in die actie voor Haïti gaf iedere Nederlander gemiddeld 3 Euro, daar kun je nog geen kop koffie met een muffin voor krijgen. Ik weet wel dat de mensen die gaven vaak echt hebben gegeven, en dat is fijn, maar het volk met de gesloten portemonnaie is ook een veld dat nog wit is om te oogsten.

Ds Jesse Jackson, die van de week in ons land was, zei eens: Wie van zichzelf iets geeft, al is

het maar geld, zal zelf ontdekken dat wie geeft ontvangt.

En zo is het maar net.

Bidt dan dat de Heer van de oogst arbeiders uitzendt in de oogst en ga bij uzelf na of hij al niet lang met zachte stem in uw geestelijke oren zegt dat hij u heeft uitgekozen om te gaan.

Amen